

TRYGVE BRATTELI

Foredrag på tillitsmannsmøte i Molde,
søndag 28. november 1971.

De møtene vi holder denne helgen er innledningen til å fornye den best mulige kontakt mellom Arbeiderpartiet og våre velgere i alle deler av landet. Tiden etter regjeringsskiftet har vært meget arbeidskrevende både for regjering og stortingsgruppe. Det vil fortsatt bli slik i tiden framover.

Et arbeidspress som dette vil lett føre med seg at kontakten til folk rundt i landet ikke blir god nok. Dette må vi rette opp igjen snarest mulig. Det uventet svake resultat av kommunevalget avdekker en kontaktsvikt vi skal ta meget alvorlig.

Denne kontakten er nødvendig begge veger. For Regjeringen er det helt avgjørende at informasjonen om politikken når ut i de store folkegrupper. Like viktig er det at stortingsrepresentanter, regjeringsmedlemmer og andre tillitsmenn tar med på råd de kvinner og menn en kan møte rundt i landet, å informere og å lytte er en livsbetingelse for et levende parti.

Den nye regjeringssituasjon kan virke forvirrende på mange. Egentlige mindretallsregjeringer har vårt land ikke hatt siden 1945 - eller rettere sagt siden 1940. I de siste fem årene var Nygaardsvold og hans kollegium i London, og Stortinget var ute av funksjon. I perioden 1961 - 65 hadde Arbeiderpartiet også 74 representanter, men Regjeringen kunne bare felles av 74 borgerlige og

2 SF-ere sammen. Det skjedde en måned i 1963, men ellers var Regjeringens grunnlag relativt trygt.

De fleste i dag voksne mennesker er altså bare vant til regjeringer med flertall i Stortinget. Prinsipielt er flertallsregjeringer å foretrekke. Politisk utvikling følger imidlertid ofte sine egne veier. I dag er Arbeiderpartiets 74 representanter den bredeste basis det nåværende Storting kan framby for en regjering.

Arbeiderpartiet kunne ikke luske unna det ansvar det ble kalt til i mars, da koalisjonen gikk i indre oppløsning. Vi har gått til arbeidet, og det er lagt et godt grunnlag med utgangspunkt i det arbeidsprogram Arbeiderpartiet fikk stor tilslutning til og framgang på ved Stortingsvalget i 1969.

Det er klart at det over en mindretallsregjering hviler en usikkerhet som er en ekstra arbeidsbyrde så vel på personer som på partiet. Uten fast støtte av et flertall kan dette føre til en politisk krise, men dette har ikke skjedd til nå.

Alle var klar over at statsbudsjettet for 1972 og nasjonalbudsjettet var en vanskelig terskel å komme over, slik de politiske forhold nå engang er. Det var ikke mulig for oss på forhånd å vite utfallet, da Arbeiderpartiet og Regjeringen ikke kunne ha mye å gå på her. Jeg skal ikke gå nærmere inn på det spill som truet med å utvikle seg mellom de tidligere koalisjonspartier. Enden på dette ble en uformell avtale mellom Arbeiderpartiet og Venstre. I slike forhold er det helt avgjørende at et ord er et ord. Det har hittil ikke skjedd noe som reiser tvil om at dette holder for budsjettavtalen med Venstre.

Etter Regjeringens forslag vil Stortinget i tiden framover behandle en rekke interessante saker. En sentral sak er forslaget om nytt framstøt for bedrifts demokratiet. I formen er dette en endring i aksjeloven. Vi foreslår at det i større bedrifter skal være bedriftsforsamlinger med reell myndighet på viktige områder. Dette er i dag kjernen i saken. Jeg velger å gå ut fra at det i Stortinget er flertall for dette meget betimelig forslag, som er i samsvar med de organiserte lønnstakers krav. Regjeringen setter nå i gang en hurtig utredning om hvordan en tilsvarende innflytelse skal sikres lønnstakerne i offentlige bedrifter og virksomheter, og i samvirkeforetak.

Det er atskillig uro omkring boligpolitikken. Det er lagt opp til å nå målet med 160.000 boliger i denne stortingsperioden. Men det er ellers stadig mange uløste problemer på dette området. I nær framtid vil Regjeringen legge fram en omfattende stortingsmelding om dette. Der blir spørsmålene tatt opp om bostøtten i nye boliger og for unge ektepar som bosetter seg første gang. Bostøtten vil bli vurdert med sikte på å sette den inn der den trenges mest. Boligene må plasseres i et miljø, som også omfatter plass til barn og ungdom, lekeplasser, barneinstitusjoner, skoler o.s.v.

I samband med dette bør nevnes forslag til lov om erstatning ved ekspropriasjon, om skatteregler ved tomtesalg, og om skjønnsordningen ved ekspropriasjoner. Dette tar bl.a. sikte på å stanse den speulasjonsartede stigning av tomtepriser, og å styrke kommunenes muligheter for en rasjonell tomtepolitikk.

Partiene har politisk og moralsk bundet seg til å gjennomføre 67-års pensjonsalder fra neste årsskifte. Om dette har Regjeringen lagt fram en stortingsmelding vi ber om å få behandlet før jul. De nødvendige lovforslag vil så bli lagt fram på nyåret. Hele vårt folk må være med og legge vilkårene til rette for å gjennomføre dette sterke folkekrav.

Det blir i nær framtid lagt fram en stortingsmelding om mål og midler i distriktsutbyggingen, og en melding om regionalpolitiske virkemidler.

Tiden nærmer seg nå da markedssaken vil foreligge tilstrekkelig klarlagt til en endelig behandling. I svar med Arbeiderpartiets og LO's felles markedsutvalg, ga partiets landsstyre nettopp enstemmig uttrykk for grunnleggende retningslinjer for sluttbehandlingen i denne vanskelige saken. Fører forhandlingene fram, skal et forslag gjennom en bred behandling i partier, organisasjoner, en rådgivende folkeavstemming og avgjørelse i våre konstitusjonelle organer. Dette er en alvorlig sak for vårt land, og det uansett fra hvilket utgangspunkt en hittil har sett den. Det er vårt felles ansvar for samtid og ettertid å undergi den en saklig og forsvarlig sluttbehandling og avgjørelse.